

AİLE EĞİTİMİ KURS PROGRAMI (0-18 YAŞ) UYGULAMA ESASLARI ve AİLE EĞİTİMİ KURS PROGRAMI (0-18 YAŞ)NIN ALT PROGRAMLARINI BİRLEŞTİRME KILAVUZU

UYGULAMA ESASLARI

1-) 0-3 / 3-6 Yaş Aile Eğitimi Kurs Programları:

Kursun Süresi: Bir grup için haftada 15'er ders saati x 14 hafta = 210 'ar ders saatidir.

Kursiyer Sayısı: Her bir grup için ideal olan sayı 15-20 anne/babadır.

Hedef Kitle: 0-3/3-6 yaş çocukların ailelerine yöneliktir. Programa çocuk sahibi olmayı planlayanlar, hamileler, 0-3 /3-6 yaşında çocuğu olan anneler/babalar/çocuğa bakım hizmeti verenler katılır.

Grup açan eğiticiler;

a) Haftanın bir günü: Bir grup için teorik eğitim ve Çocuk Etkinlik Materyali (ÇEM) uygulaması **(4 ders saati)**

b) Haftanın diğer günleri: Bir grup için uygulamalı (ÇEM) ve ev ziyaretleri **(8 ders saati)**

c) Haftanın bir günü: Çalışmanın gerektirdiği koşullar gözetilerek, eğitici ile halk eğitimi merkezi yöneticisinin birlikte belirleyecekleri bir yerde; haftalık çalışmaların gözden geçirilmesi, gelecek haftanın plânlanması, ÇEM'in çocukların gelişim dönemine göre hazırlanması, ÇEM Gözlem Değerlendirme Formlarının Aile Eğitimi Web Sayfasından temin edilerek her kursiyer için ayrı ayrı hazırlanması ve derse katılmayan annelerle yapılacak telafi ÇEM uygulamaları yapılır. Ayrıca, ayda bir gün olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde veya eğiticinin kurs açtığı yerde diğer aile eğitimi kurs programı eğiticileri ile değerlendirme toplantısı yapılır. **(3 ders saati)**

NOT: a) 1 ders saati 45 dk.'dır.

b) 14 haftalık program dışında; kurs başlamadan önce 2 hafta alan taraması, kurs bitiminde ise kurs değerlendirmesi ve belge töreni plânlanır.

c) Program sürecinde yöneticinin katılımı ile 1 kez "baba toplantısı" yapılır.

d) Ev Ziyaretleri:

1) 0-3 /3-6 yaş gruplarında bir grup için haftada 4 anneye ev ziyareti yapılır. 1. tur ev ziyareti tamamlandıktan sonra katılımcının koşullarına ve isteğine göre kalan ev ziyareti etkinlik uygulamaları merkezde veya kursun açıldığı yerde yapılır.

2) Ev ziyaretlerine programın 3'üncü haftası başlanır. Kursun 1. ve 2. haftası ev ziyaretlerine hazırlık ve ön planlama açısından Çocuk Eğitim Materyalleri uygulamaları için çocukların ay/yaş tespitlerinin hazırlanması, Çocuk Eğitim Materyalleri ve konu ekleri kontrolleri ve ailelerin adreslerinin tespit çalışmaları yapılır.

3) Bir annenin ziyareti için öngörülen süre, yol dâhil 2 ders saatidir.

4) Grup açan her eğitici çalışmalarını yukarıda belirlenen esaslara göre yürütür.

2-) 7-11 / 12-18 Yaş Aile Eğitimi Kurs Programları:

Kursun Süresi: Bir grup için haftada 5'er ders saati x 14 hafta = 70'er ders saatidir.

Kursiyer Sayısı: Her bir grup için ideal olan sayı 15-20 anne/babadır.

Hedef Kitle: 7-11/12-18 yaş çocukların ailelerine yöneliktir. Programa 7-11/12-18 yaşında okul çağında/ergenlik döneminde çocuğu olan anneler/babalar/çocuğa bakım verenler katılır.

Grup açan eğiticiler;

a) Haftanın bir günü: Bir grup için teorik eğitim (3 ders saati)

b) Haftanın bir günü: Çalışmanın gerektirdiği koşullar gözetilerek, eğitici ile halk eğitimi merkezi yöneticisinin birlikte belirleyecekleri bir yerde; haftanın değerlendirilmesi, gelecek haftanın planlaması, çocukların gelişim ve ergenlik döneminin değerlendirilmesi yapılır ve haftalık eğitim materyalleri ve konu ekleri kontrol edilerek hazırlanır. Ayrıca, ayda bir gün olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde veya eğiticinin kurs açtığı yerde diğer aile eğitimi kurs programı eğiticileri ile değerlendirme toplantısı yapılır. (2 ders saati)

3-) 3-6 / 7-11 Yaş Baba Destek Eğitimi Kurs Programları (BADEP) :

Kursun Süresi: Bir grup için haftada 5'er ders saati x 14 hafta = 70'er ders saatidir.

Kursiyer Sayısı: Her bir grup için ideal olan sayı 15-20 babadır.

Hedef Kitle: 3-6 ve 7-11 yaş arası çocuğu olan, okur-yazar, her eğitim düzeyinden babalar katılır.

Grup açan eğiticiler;

a) Haftanın bir günü: Bir grup için teorik eğitim (3 ders saati)

b) Haftanın bir günü: Çalışmanın gerektirdiği koşullar gözetilerek, eğitici ile halk eğitimi merkezi yöneticisinin birlikte belirleyecekleri bir yerde; haftanın değerlendirilmesi, gelecek haftanın planlaması yapılır ve haftalık eğitim materyalleri ile konu ekleri kontrol edilerek hazırlanır. Ayrıca, ayda bir gün olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde veya eğiticinin kurs açtığı yerde diğer aile eğitimi kurs programı (Baba Destek Eğitimi Kurs Programı) eğiticileri ile değerlendirme toplantısı yapılır. **(2 ders saati)**

4-) 3-6 Yaş Aile Gelişim Kurs Programı:

Kursun Süresi: Bir grup için haftada 5 ders saati x 14 hafta = 70 ders saatidir.

Kursiyer Sayısı: Her bir grup için ideal olan sayı 15-20 anne/babadır.

Hedef Kitle: Özellikle okul öncesi eğitime devam eden 3-6 yaş çocukların anne babaları, bakım verenler ile çocuğun yakın çevresindeki kişilere yöneliktir. Programda Çocuk Eğitim Materyali ve ev ziyareti uygulanmamaktadır.

Grup açan eğiticiler;

a) Haftanın bir günü: Bir grup için teorik eğitim **(3 ders saati)**

b) Haftanın diğer günleri: Çalışmanın gerektirdiği koşullar gözetilerek, eğitici ile halk eğitimi merkezi yöneticisinin birlikte belirleyecekleri bir yerde; haftalık çalışmaların gözden geçirilmesi, gelecek haftanın plânlanması yapılır ve eğitim materyalleri ile konu ekleri kontrol edilerek hazırlanır. Ayrıca, ayda bir gün olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde veya eğiticinin kurs açtığı yerde diğer aile eğitimi kurs programı eğiticileri ile değerlendirme toplantısı yapılır. **(2 ders saati)**

5-) 3-6 Yaş Okuryazar Olmayan Anne Destek Eğitimi Kurs Programı (Temel ADP)

Kursun Süresi: Bir grup için haftada 5 ders saati x 13 hafta = 65 ders saatidir.

Kursiyer Sayısı: Her bir grup için ideal olan sayı 15-20 annedir.

Hedef Kitle: 3-6 yaş arası çocuğu olan, okur-yazar olmayan her anne katılır.

Grup açan eğiticiler;

a) Haftanın bir günü: Bir grup için teorik eğitim (3 ders saati)

b) Haftanın bir günü: Çalışmanın gerektirdiği koşullar gözetilerek, eğitici ile halk eğitimi merkezi yöneticisinin birlikte belirleyecekleri bir yerde; haftanın değerlendirilmesi, gelecek haftanın planlaması yapılır ve haftalık görsel eğitim materyalleri ile konu ekleri kontrol edilerek hazırlanır. Ayrıca, ayda bir gün olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde veya eğiticinin kurs açtığı yerde diğer eğiticiler ile değerlendirme toplantısı yapılır. (2 ders saati)

Not: Program uygulamalarında haftalık yapılan teorik ders saati bölünmeden (aynı günde) uygulanır.

AİLE EĞİTİMİ KURS PROGRAMI (0-18 YAŞ)NIN ALT PROGRAMLARINI BİRLEŞTİRME KILAVUZU

Aile Eğitimi Uygulamalarına ilişkin yayınlanan 30 Ağustos 2014 tarih ve 2014/17 sayılı Genelge'de de belirtildiği üzere, yeterli sayıda aynı yaş grubunda çocuğu olan kursiyerin bulunamaması durumunda (nüfusun az olduğu yerleşim birimlerinde) yakın yaş aralıklarındaki programlar birleştirilerek (0-3 ile 3-6 yaş, 3-6 ile 7-11 yaş, 7-11 ile 12-18 yaş) uygulanabilecektir. Bu programlardan 3-6 ile 7-11 yaş programları birleştirildiğinde bu iki programdan en uzun haftalık ders saati olan "3-6 Yaş Aile Eğitimi Kurs Programı" ismiyle kurs onayı alınacaktır.

Aile Eğitimi Kurs Programı'nda yaş aralıkları, genel anlamda gelişim, iletişim ve davranış geliştirme, çocuk hakları ve duyarlılık olmak üzere dört ana konu içermektedir. Ancak gelişim ile iletişim ve davranış geliştirme konularına ait oturumlar her yaş grubu için kendi dönemine ait özelliklere göre değişiklik göstermektedir.

Birleştirilerek uygulanan tüm kurslarda, grubun yaş farklılıkları dikkate alınarak teorik ve uygulamalı eğitimler verilecektir. Böyle bir durumda teorik derslere ilişkin birleştirilecek konular aşağıda verilmiştir.

0-3 ve 3-6 Yaş Aile Eğitim Kurs Programları:

Aile Eğitimi Kurs Programı'nın 0-3 ve 3-6 yaş aralıkları birleştirilerek uygulanması gerektiği durumlarda şu noktalara dikkat edilmelidir:

Her bir yaş grubu için, **gelişim** alanına ait konular 0-6 yaş aralığı için (0-3 ve 3-6 yaş birbirini takip edecek şekilde) bir bütün olarak ele alınarak her yaş aralığında kritik olan ve özellikle atlanmaması gereken davranışlar vurgulanarak anlatılmalıdır. Bu birleştirmeler şu oturumlarda yapılmalıdır:

Hafta	KONU	0-3 ve 3-6 YAŞ OTURUMLARI
1. Hafta	1. Oturum: Tanışma ve Program Tanıtımı	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş ve 3-6 Yaş 1. Oturumlar
2. Hafta	2. Oturum: Kadın Olmak (0-3 Yaş)	Çocuk Gelişiminde Ailenin Rolü (3-6 Yaş)
3. Hafta	3. Oturum: Güvenli Annelik (0-3 Yaş)	Çocukla İletişim I (3-6 Yaş)
4. Hafta	4. Oturum: Doğum ve Lohusalık (0-3 Yaş)	Çocukla İletişim II (3-6 Yaş)
5. Hafta	5. Oturum: Yeni Doğan ve Süt Çocukluğu (0-3 Yaş)	Olumsuz Davranışları Azaltma (3-6 Yaş)
6. Hafta	6. Oturum: Çocuk Sağlığı ve Anne-Çocuk Beslenmesi	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 6. Oturum: Çocuk Sağlığı 7. Oturum: Anne Çocuk Beslenmesi, 3-6 Yaş 11. Oturum: Çocuk Sağlığı ve Beslenme
7. Hafta	7. Oturum: Motor Gelişim ve Cinsel Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 8. Oturum: Motor Gelişim, 3-6 Yaş 9. Oturum: Motor Gelişim ve Cinsel Gelişim
8. Hafta	8. Oturum: Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 9. Oturum 3-6 Yaş 8. Oturum
9. Hafta	9. Oturum: Sosyal Duygusal Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 10. Oturum 3-6 Yaş 7. Oturum
10. Hafta	10. Oturum: Özbakım Becerileri	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 11. Oturum 3-6 Yaş 10. Oturum

11. Hafta	11. Oturum: Olumlu Davranış Geliştirme	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 Yaş 12. Oturum 3-6 Yaş 5. Oturum
12. Hafta	12. Oturum: Okul ve Çocuk (3-6 Yaş)	3-6 Yaş 12. Oturum
13. Hafta	13. Oturum: Çocuk Hakları / Çocuk İhmal ve İstismarı	Birleştirilecek Oturumlar: 0-3 ve 3-6 Yaş 13. Oturumlar
14. Hafta	14. Oturum: Özel Gereksinimli Bireylere Duyarlılık	ORTAK OTURUM

Gelişim konusuna ait konulardan “**Çocuk Hakları / Çocuk İhmal ve İstismarı**”, “**Özel Gereksinimli Bireylere Duyarlılık**” konuları ile **Tanışma ve Program Tanıtımı**” her yaş grubu için ortaktır. Bu konuların yer aldığı 1, 13 ve 14. oturumlarda yer verilmiş olan içerikler tüm gruba ortak şekilde anlatılacaktır.

Ayrıca bu konular dışında olan **iletişim ve davranış geliştirme** konuları ise her yaş aralığına özgü özellikler taşır. Bunun için özellikle “**0-3 Yaş Aile Eğitimi Kurs Programı**”nda yer verilen “**Kadın Olmak, Güvenli Annelik, Doğum ve Lohusalık, Yeni Doğan ve Süt Çocukluğu**” oturumları 0-3 yaş aralığında çocuğu olan ailelere yöneliktir, bu oturumlar anlatılırken grupta bulunan 3-6 yaş aralığında çocuğu olan kursiyerler isteğe bağlı olarak oturuma katılabilir veya bu konular anlatılırken dersten ayrılabilirler.

Yine “**3-6 Yaş Aile Eğitimi Kurs Programı**” oturumlarından olan “**Çocuk ve Okul, Çocukla İletişim I-II, Olumsuz Davranışları Azaltma, Çocuk Gelişiminde Ailenin Rolü**” oturumları 3-6 yaş aralığında çocuğu olan kursiyerlere anlatılmalı, gruptaki 0-3 yaş aralığı çocuğu olan diğer kursiyerlerin bu oturumlara katılıp-katılmama hususu kursiyerlerin isteğine bırakılmalıdır.

3-6 ve 7- 11 Yaş Aile Eğitim Kurs Programları:

Aile Eğitimi Kurs Programı'nın 3-6 yaş ve 7-11 yaş aralıkları birleştirilerek uygulanması gerektiği durumlarda şu noktalara dikkat edilmelidir;

0-3 yaş aralığından 12-18 yaş aralığına doğru gidildikçe gelişim konularında kritik olan davranışlara yer verilmekle beraber gelişim alanları yanında iletişim ve davranış kazandırma konuları ağırlık kazanmaktadır. Ancak

bununla birlikte 3-6 ve 7-11 yaş aralıklarında çocukla iletişimde temel olan ve her iki yaş grubunda vurgulanan ortak noktaları bulunan konular aşağıda belirtilmiştir. Bu oturumlar her iki yaş grubunda dikkatle gözden geçirilmeli, atlanmaması gereken noktalar gözden kaçırılmadan birleştirilmelidir. Birleştirilebilecek oturumlara aşağıda yer verilmiştir.

HAFTA	KONULAR	3-6 ve 7-11 YAŞ OTURUMLARI
1. Hafta	1. Oturum: Tanışma ve Program Tanıtımı	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş ve 7-11 Yaş 1. Oturumlar
2. Hafta	2. Oturum: Çocuk Gelişiminde Ailenin Rolü	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 2. Oturum: Çocuğun Gelişiminde Ailenin Rolü, 7-11 Yaş 10. Oturum: Aile Tutumları
3. Hafta	3. Oturum: Çocukla Etkili İletişim	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 3. ve 4. Oturum: Çocukla İletişim I-II, 7-11 Yaş 3. Oturum: Etkili İletişim Becerileri
4. Hafta	4. Oturum: Olumlu Davranış Geliştirme	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 5. Oturum: Olumlu Davranış Geliştirme, 7-11 Yaş 4. Oturum: Olumlu Davranış Kazandırma Yolları
5. Hafta	5. Oturum: Olumsuz Davranışları Azaltma	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 6. Oturum: Olumsuz Davranışları Azaltma, 7-11 Yaş 5. Oturum: İstenmeyen Davranışları Değiştirme
6. Hafta	6. Oturum: Sosyal Duygusal Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 7. Oturum: Sosyal Duygusal Gelişim, 7-11 Yaş 6. Oturum: Duygu Düzenleme
7. Hafta	7. Oturum: Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 8. Oturum: Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi, 7-11 Yaş 8. Oturum: Sosyal ve Akademik Gelişim

8. Hafta	8. Oturum: Motor Gelişim ve Cinsel Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 9. Oturum: Motor Gelişim ve Cinsel Gelişim, 7-11 Yaş 7. Oturum: Bedensel ve Cinsel Gelişim
9. Hafta	9. Oturum: Okul ve Çocuk	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş 12. Oturum: Okul ve Çocuk, 7-11 Yaş 2. Oturum: Çocukla Nitelikli Zaman Geçirme ve Oyun
10. Hafta	10. Oturum: Özbakım Becerileri (3-6 Yaş)	Etkili Problem Çözme (7-11 Yaş)
11. Hafta	11. Oturum: Çocuk Sağlığı ve Beslenme (3-6 Yaş)	Sosyal Duygusal Davranışsal Sorunlar (7-11 Yaş)
12. Hafta	12. Oturum: Aile Sistemi (7-11 Yaş)	
13. Hafta	13. Oturum: Çocuk Hakları, İhmal, İstismar ve Şiddet	Birleştirilecek Oturumlar: 3-6 Yaş ve 7-11 Yaş 13. Oturumlar
14. Hafta	14. Oturum: Özel Gereksinimli Bireylere Duyarlılık Geliştirme	ORTAK OTURUM

1, 13 ve 14. oturumlar her iki gruba ortak anlatılacaktır.

Bu oturumlar dışında kalan “3-6 Yaş Aile Kurs Programı”ndaki “**10. Oturum: Özbakım Becerileri, 11. Oturum: Çocuk Sağlığı ve Beslenme,**” oturumları ile “7-11 Yaş Aile Kurs Programı”ndaki “**9. Oturum: Aile Sistemi, 11. Oturum: Etkili Problem Çözme, 12. Oturum: Sosyal Duygusal Davranışsal Sorunlar**” oturumlarına katılımlar her yaş grubunda (3-6 veya 7-11 yaş), kendi yaş aralığında çocuğu bulunan kursiyerler için zorunlu olmakla birlikte diğer yaş grubunda çocuğu olan kursiyerler için isteğe bağlı olacaktır.

7-11 ve 12-18 Yaş Aile Eğitim Kurs Programları:

Aile Eğitimi Kurs Programı'nın 7-11 yaş ve 12-18 yaş aralıklarında birleştirme yapılırken şu noktalara dikkat edilmelidir;

7-11 ve 12-18 yaş aralıklarında iletişim ve gelişim konularında temel olan ve her iki yaş grubunda vurgulanan ortak noktaları bulunan konular aşağıda belirtilmiştir. Bu oturumlar her iki yaş grubunda dikkatle gözden geçirilmeli,

atlanmaması gereken noktalar gözden kaçırılmadan birleştirilmelidir. Birleştirilebilecek oturumlara aşağıda yer verilmiştir.

HAFTA	KONULAR	7-11 ve 12-18 YAŞ OTURUMLARI
1. Hafta	1. Oturum: Tanışma ve Programın Tanıtımı	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 ve 12-18 Yaş 1. Oturumlar
2. Hafta	2. Oturum: Ailenin Yapısı ve Önemi / Aile Sistemi	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 Yaş 9. Oturum Aile Sistemi, 12-18 Yaş 2. Oturum: Ailenin Yapısı ve Önemi
3. Hafta	3. Oturum: Etkili İletişim Becerileri	ORTAK OTURUM 7-11 Yaş 3. Oturum: Etkili İletişim Becerileri, 12-18 Yaş 5. Oturum: Ergenlerle İletişim
4. Hafta	4. Oturum: Bedensel ve Cinsel Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 Yaş 7. Oturum: Bedensel ve Cinsel Gelişim, 12-18 Yaş 3. Oturum: Ergen Gelişimi I
5. Hafta	5. Oturum: Sosyal ve Akademik Gelişim	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 Yaş 8. Oturum: Sosyal ve Akademik Gelişim, 12-18 Yaş 4. Oturum: Ergen ve Ergen Gelişimi II
6. Hafta	6. Oturum: Çocukla Nitelikli Zaman Geçirmek ve Oyun (7-11 Yaş)	Ergen ve Akran İlişkileri (12-18 Yaş)
7. Hafta	7. Oturum: Olumlu Davranış Kazandırma Yolları (7-11 Yaş)	Ergenin Okul Yaşamı (12-18 Yaş)
8. Hafta	8. Oturum: İstenmeyen Davranışları Değiştirme (7-11 Yaş)	Ergenin Kariyer Gelişimi (12-18 Yaş)
9. Hafta	9. Oturum: Duygu Düzenleme (7-11 Yaş)	Ergenlikte Riskli Davranışlar I (12-18 Yaş)
10. Hafta	10. Oturum: Etkili Problem Çözme (7-11 Yaş)	Ergenlikte Riskli Davranışlar II (12-18 Yaş)
11. Hafta	11. Oturum: Aile Tutumları (7-11 Yaş)	Cinsel Sağlık Eğitimi (12-18 Yaş)

12. Hafta	12. Oturum: Sosyal Duygusal Davranışsal Sorunlar	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 Yaş 12. Oturum: Sosyal Duygusal Davranışsal Sorunlar, 12-18 Yaş 9. Oturum: Ergenlikte Duygusal ve Ruhsal Sorunlar
13. Hafta	13. Oturum: İnsan Hakları ihmal, İstismar, Şiddet	Birleştirilecek Oturumlar: 7-11 ve 12-18 Yaş 13. Oturumlar
14. Hafta	14. Oturum: Özel Gereksinimli Bireylere Duyarlılık Geliştirme	ORTAK OTURUM

Ayrıca yine bu yaş gruplarındaki birleştirmeler için de 1, 13 ve 14. oturumlar her iki gruba ortak anlatılacaktır.

Bu oturumlar dışında kalan, “7-11 Yaş Aile Kurs Programı”ndaki “**2. Oturum: Çocukla Nitelikli Zaman Geçirme ve Oyun, 4. Oturum: Olumlu Davranış Kazandırma, 5. Oturum: İstenmeyen Davranışları Değiştirme, 6. Oturum: Duygu Düzenleme, 11. Oturum: Etkili Problem Çözme,**” oturumları ile “12-18 Yaş Aile Kurs Programı”ndaki “**6. Oturum: Ergen ve Akran İlişkileri, 7. Oturum: Ergenin Okul Yaşamı, 8. Oturum: Ergenin Kariyer Gelişimi, 10. Oturum: Ergenlikte Riskli Davranışlar I, 11. Oturum: Ergenlikte Riskli Davranışlar II, 12. Oturum: Cinsel Sağlık Eğitimi**” oturumlarına katılımlar her yaş grubunda (7-11 veya 12-18 yaş), kendi yaş aralığında çocuğu bulunan kursiyerler için zorunlu olmakla birlikte diğer yaş grubunda çocuğu olan kursiyerler için isteğe bağlı olacaktır.